

Омбудсман України
Ombudsman of
Ukraine

DCAF Geneva Centre
for Security Sector
Governance

**МЕМОРАНДУМ ПРО ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ
між Уповноваженим Верховної Ради України з
прав людини та
Женевським центром управління
сектором безпеки (DCAF)**

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
between the Ukrainian Parliament Commissioner for
Human Rights and
the Geneva Centre for Security Sector Governance
(DCAF)**

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець (далі – Уповноважений), що діє на підставі статті 101 Конституції України, Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», з однієї сторони, та

The Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine for Human Rights Dmytro Lubinets (hereinafter referred to as “the Commissioner”), acting on the basis of article 101 of the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine “On the Commissioner of the Verkhovna Rada of Ukraine for Human Rights” and

Директор Женевського центру управління сектором безпеки (DCAF) амбасадор Наталі Чуард, діючи в якості керівника організації, з іншої сторони, які надалі спільно іменуються «Сторонами»,

The Director of the Geneva Centre for Security Sector Governance (DCAF) Ambassador Nathalie Chuard, acting in her capacities as the head of organization, hereinafter collectively referred to as the “Parties”,

спираючись на положення Загальної декларації прав людини, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, норми та вимоги міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевської конвенції про поводження з військовополоненими та Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни, інших міжнародних договорів у сфері захисту прав людини, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, Конституцією України, нормативно-правовими актами України, спрямованими на реалізацію та захист конституційних прав і свобод людини і громадянина,

based on the provisions of the Universal Declaration of Human Rights, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, rules and regulations of international humanitarian law, in particular, the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War and the Geneva Convention Relative to the Protection of the Civilian Persons in Time of War, other international treaties in the field of human rights protection, recognized as binding by the Verkhovna Rada of Ukraine, the Constitution of Ukraine, the legal acts of Ukraine, aimed at the implementation and protection of constitutional rights and freedoms of man and citizen,

прагнучи забезпечити максимальну ефективність здійснюваних заходів при досягненні спільних цілей,

striving to ensure the utmost efficiency of the measures undertaken in achieving common goals,

уклали цей Меморандум про взаєморозуміння щодо забезпечення і захисту прав військовослужбовців в умовах збройної агресії російської федерації (далі – «Меморандум») та дійшли згоди про таке:

have entered into the present Memorandum regarding ensuring and protecting the rights of servicemen in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation (hereinafter referred to as the “Memorandum”) and have agreed on the following:

цей Меморандум визначає умови та зобов’язання між Сторонами щодо співпраці у сфері забезпечення дотримання прав військовослужбовців й членів їх родин в умовах збройної агресії російської федерації.

the present Memorandum defines the terms and obligations between the Parties regarding cooperation in the field of ensuring the observance of the rights of servicemen and members of their families in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation.

Стаття 1. Мета і предмет Меморандуму

1.1. Метою цього Меморандуму є співпраця Сторін у сфері забезпечення дотримання прав військовослужбовців й членів їх родин в умовах збройної агресії російської федерації (в тому числі військовополонених, загиблих, зниклих безвісти за особливих обставин, осіб, стосовно яких встановлено

Article 1. Purpose and Subject of the Memorandum

1.1. The purpose of the present Memorandum is the achievement of cooperation of the Parties in the sphere of ensuring the observance of the rights of servicemen and members of their families in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation (including prisoners of war, deceased, missing under special

факт позбавлення особистої свободи тощо) зокрема в частині двосторонньої інформаційно-аналітичної, дослідницької, проектної, а також іншої підтримки діяльності Сторін.

1.2. Предметом цього Меморандуму є здійснення спільної діяльності Сторін задля досягнення мети цього Меморандуму, що здійснюється у форматі підготовки та реалізації спільних заходів, проектів і програм.

Стаття 2. Напрями співпраці

Задля досягнення мети цього Меморандуму Сторони домовляються про співпрацю за такими напрямками:

2.1. здійснення моніторингу, аналізу та обміну інформацією щодо стану забезпечення прав і свобод військовослужбовців й членів їх родин, надання їм правової та іншої допомоги;

2.2. взаємодія фахівців Сторін з питань вдосконалення законодавства, у підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів з питань забезпечення прав і свобод військовослужбовців й членів їх родин в умовах збройної агресії російської федерації;

2.3. організація та проведення спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості військовослужбовців й членів їх родин щодо захисту своїх прав в умовах збройної агресії російської федерації;

2.4. організація та проведення спільних проектів, заходів (конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей тощо) з проблем забезпечення прав і свобод військовослужбовців й членів їх родин щодо захисту своїх прав в умовах збройної агресії російської федерації;

2.5. розміщення інформації, зміст якої може становити спільний інтерес, на офіційних вебпорталах Сторін;

2.6. інші узгоджені напрями співпраці.

Стаття 3. Організація співпраці

З метою реалізації цього Меморандуму Сторони:

3.1. визначають контактних осіб для проведення консультацій з метою підготовки пропозицій щодо виконання цього Меморандуму;

3.2. проводять зустрічі для обговорення питань, пов'язаних з виконанням цього Меморандуму;

3.3. розробляють і виконують спільні програми та проекти, беруть участь у реалізації ініціатив з питань, що відповідають меті цього Меморандуму;

3.4. здійснюють обмін інформацією, виходячи зі спільної ініціативи або за запитом однієї зі Сторін;

3.5. узгоджують інші спільні заходи в рамках цього Меморандуму.

circumstances, persons in respect of whom the fact of deprivation of personal liberty has been established, etc.), in particular, the support of bilateral informational, analytical, research, project and other activities of the Parties.

1.2. The subject of the present Memorandum is the implementation of joint activities of the Parties with a view to achieving the purpose of the Memorandum, which is carried out in the form of preparation and realization of joint activities, projects, and programs.

Article 2. Areas of Cooperation

In order to achieve the purpose of the present Memorandum, the Parties hereby agree on cooperation in the following areas:

2.1. implementation of monitoring, analysis, and exchange of information regarding the state of ensuring the rights and freedoms of servicemen and members of their families, providing them with legal assistance as well as such other assistance as may be deemed necessary;

2.2. interaction of the Parties' specialists on improving legislation, preparing informational and analytical materials on ensuring the rights and freedoms of servicemen and members of their families in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation;

2.3. organization and holding of joint events aimed at raising the level of legal awareness of servicemen and members of their families regarding the protection of their rights in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation;

2.4. management and implementation of joint projects and events (such as conferences, workshops, round-table discussions, meetings, etc.) on the issues pertaining to ensuring the rights and freedoms of servicemen and members of their families, with regard to the protection of their rights in the conditions of the armed aggression of the Russian Federation;

2.5. publishing information, the content of which may be of common interest, on the official web portals of the Parties;

2.6. other agreed areas of cooperation.

Article 3. Organization of Cooperation

For the purpose of implementing the present Memorandum, the Parties shall:

3.1. identify contact persons for conducting consultations for the purpose of preparing proposals for the implementation of this Memorandum;

3.2. hold meetings to discuss issues related to the implementation of this Memorandum;

3.3. develop and implement joint programs and projects, and participate in the realization of initiatives on issues that meet the objectives of this Memorandum;

3.4. exchange information on the basis of a joint initiative or at the request of any of the Parties;

3.5. coordinate other joint measures within the framework of this Memorandum.

Стаття 4. Співробітництво з іншими структурами

Для досягнення мети цього Меморандуму Сторони можуть за взаємною згодою залучати в рамках узгоджених напрямів співпраці інші установи та організації незалежно від форм власності та підпорядкування, фізичних/юридичних осіб, створювати з ними тимчасові робочі групи тощо.

Article 4. Cooperation with Other Organizations

To achieve the purpose of the present Memorandum, the Parties may, by prior agreement, involve other institutions and organizations regardless of the forms of ownership and subordination, individuals/legal entities, create temporary working groups, etc.

Стаття 5. Зобов'язання Сторін

5.1. Сторони беруть на себе зобов'язання зберігати конфіденційну інформацію, отриману в ході реалізації цього Меморандуму, зокрема щодо захисту персональних даних.

5.2. Сторони зобов'язуються утримуватися від дій, які можуть заподіяти моральну, матеріальну чи іншу шкоду іншій Стороні.

5.3. Будь-яка зі Сторін може використовувати емблему чи логотип іншої Сторони або будь-яку аббревіатуру, пов'язану з діяльністю цієї Сторони, лише за її попередньої згоди та в рамках узгоджених напрямів співпраці для досягнення мети цього Меморандуму.

Article 5. Obligations of the Parties

5.1. The parties undertake to keep confidential the information obtained during the implementation of this Memorandum, particularly with regard to the protection of personal data.

5.2. The Parties undertake to refrain from actions that may cause moral, material, or other damage to another Party.

5.3. Any of the Parties may use the emblem or logo of the other Party or any abbreviation related to the activities of that Party only with its prior consent and within the framework of the agreed areas of cooperation with a view to achieving the purpose of the present Memorandum.

Стаття 6. Термін дії Меморандуму

6.1. Цей Меморандум набирає чинності з дня його підписання Сторонами та діє впродовж 2 (двох) років.

6.2. Будь-яка зі Сторін може припинити дію цього Меморандуму в будь-який час, письмово повідомивши про це іншу Сторону не пізніше ніж за один місяць.

6.3. У разі припинення дії цього Меморандуму заходи, які було розпочато на підставі цього Меморандуму і не завершено протягом строку його дії, продовжуються і завершуються згідно з умовами, які були раніше узгоджені Сторонами, за винятком випадків, коли завершити ці заходи неможливо.

Article 6. Term of Validity of the Memorandum

6.1. The present Memorandum shall enter into force upon its signing by the Parties and shall remain valid until 2 (two) years.

6.2. Any of the Parties may terminate the Memorandum at any time by notifying the other Party in writing no later than one month in advance.

6.3. In the event of the termination of the present Memorandum, activities that were initiated on the basis of this Memorandum and were not completed during its term of validity shall continue and be completed under the terms previously agreed upon by the Parties, except for cases where it is impossible to complete those activities.

Стаття 7. Фінансові умови

7.1. Цей Меморандум не передбачає жодних фінансових зобов'язань від жодної зі Сторін перед іншою Стороною або будь-яких зобов'язань щодо здійснення будь-якої діяльності відповідно до цього Меморандуму.

7.2. Будь-які зобов'язання щодо ресурсів будь-якої зі Сторін документуються окремо у планах заходів та інших документах.

7.3. Будь-які фінансові витрати, що використовуються при здійсненні спільної діяльності, повинні бути добровільними і управлятися відповідно до політики і процедур відповідної Сторони.

Article 7. Financial Clauses

7.1. The present Memorandum does not provide for any financial obligation of either Party to the other Party or any obligation to perform any activity in accordance with this Memorandum.

7.2. Any undertakings regarding the resources of any of the Parties shall be documented separately in action plans and other documents.

7.3. Any financial expenses borne in the process of implementation of joint activities shall be voluntary and managed in accordance with the policies and procedures of the respective Party.

Стаття 8. Інші положення

8.1. Будь-які зміни і доповнення до цього Меморандуму оформлюються додатковими угодами,

Article 8. Further Provisions

8.1. Any amendments and additions to the present Memorandum shall be executed by additional agreements signed by the Parties and shall constitute an

підписаними Сторонами, і є невід'ємною частиною цього Меморандуму.

8.2. Жодне положення цього Меморандуму не впливає на привілеї та імунітети Сторін.

8.3. Будь-які спірні питання щодо тлумачення або застосування положень цього Меморандуму вирішуватимуться на дружній основі шляхом консультацій і переговорів.

8.4. Вчинено у місті Києві _____._____ у двох оригінальних легітимних примірниках кожний українською та англійською мовами, по одному примірнику кожній зі Сторін.

integral part of the Memorandum.

8.2. Nothing in this Memorandum shall affect the privileges and immunities of the Parties.

8.3. Any disputes regarding the interpretation or application of the provisions of the present Memorandum shall be resolved amicably through consultations and negotiations.

8.4. Done at the city of Kyiv on _____._____ in duplicate, in Ukrainian and English, both copies being equally authentic, one copy for each of the Parties.

НА ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВИЩЕЗАЗНАЧЕНОГО,
уповноважені представники Сторін підписали цей Меморандум

Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини
Дмитро ЛУБІНЕТЬ

Директор Женевського центру з питань
управління сектором безпеки (DCAF),
Амбасадор,
Наталі ЧУАРД

N. Chuard

IN FAITH WHEREOF, the authorized representatives of the Parties have signed the present Memorandum.

The Commissioner of the Verkhovna Rada of
Ukraine for Human Rights
Dmytro LUBNETS

The Director of the Geneva Centre for Security
Sector Governance (DCAF),
Ambassador,
Nathalie CHUARD

N. Chuard

